

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

7^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 07 Ιανουαρίου 2025 με την εξής σύνθεση: Αλίκη Μαρκάκη, Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου-Εισηγήτρια και Καλή Χατζηγιαννάκη, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 28.11.2024, προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1757/02.12.2024 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει επί της οδού ... αριθ. ... στην ... (εφεξής η προσφεύγουσα), όπως εκπροσωπείται νόμιμα,

κατά του ... με την επωνυμία «...» - ..., που εδρεύει επί της οδού ... αριθ. ... στον ... (εφεξής ο αναθέτων φορέας), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται όπως ακυρωθεί η υπ' αριθ. .../... .2024 απόφαση (θέμα 9^ο) του Δ.Σ. του αναθέτοντος φορέα, με την οποία εγκρίθηκε το με αριθ. πρωτ. .../... .2024 πρακτικό της αρμόδιας επιτροπής του διαγωνισμού και ματαιώθηκε ο ηλεκτρονικός διαγωνισμός με τίτλο: «...», εκτιμώμενης αξίας ...€, πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ (αριθ. διακήρυξης .../2023, συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: ...).

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Αν. Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθ. ..., ποσού δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000,00€) αναλογούν παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής ο Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 28.11.2024, προδικαστική προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ 1757/02.12.2024, με

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, η προσφεύγουσα προσβάλλει εμπρόθεσμα την ως άνω απόφαση, καθόσον η κατ' αυτής προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) του ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη, υπ' αριθ. .../... .2024 απόφαση του Δ.Σ του αναθέτοντος φορέα αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις2024.

4. Επειδή, η προσφεύγουσα, που υπέβαλε τη με αριθ. ... προσφορά για το Τμήμα Β' του προκείμενου διαγωνισμού και η οποία έγινε δεκτή και κατατάχθηκε 2η σε σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει άμεσο, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εν λόγω προδικαστικής προσφυγής, με την οποία στρέφεται κατά της ματαίωσης και επαναπροκήρυξης της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του ν. 4412/2016, καθόσον με την προσβαλλόμενη απόφαση μη νομίμως και αναιτιολόγητα κρίθηκε ότι λόγω: α) της υπογραφής ... μεταξύ της ... και ιδιωτών για την προμήθεια ..., β) της ενδεχόμενης ... από τον ..., λόγω παλαιότητας και γ) της νομοθετικής αλλαγής που επήλθε στο κατώτατο ημερομίσθιο των εργαζομένων από το έτος 2023 έως σήμερα, επήλθε ουσιώδης τροποποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της προς ανάθεση σύμβασης, η οποία αφορά στον ..., που επιτάσσει τη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, διότι υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό επαύξησης του συμβατικού αντικείμενου (15%), ως αυτό ορίζεται στη διακήρυξη.

5. Επειδή, ο οικείος αναθέτων φορέας απέστειλε το με αριθ. πρωτ. .../05.12.2024 έγγραφο απόψεων σε σχέση με την υπό κρίση προσφυγή, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

6. Επειδή, στην παρ. ... του άρθρου («Περιεχόμενο ...») του ν. 4412/2016 που προστέθηκε με το άρθρο ... παρ. ... του ν. 4965/2022 (...) και εφαρμόζεται σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που εκκινούν από την2022, προβλέπεται ότι: «10α. Ειδικά για τις συμβάσεις ... ορίζεται ότι η τιμή αναπροσαρμόζεται υποχρεωτικά, υπό τους περιορισμούς του άρθρου 132, σύμφωνα με τον τύπο: $T = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \alpha)$ Όπου α: το ποσοστό αύξησης

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

του κατώτατου μισθού εργαζόμενου σε σχέση με αυτόν που ίσχυε κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, $T_{\text{προσφοράς}}$: η τιμή της οικονομικής προσφοράς του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση και T : η αναπροσαρμοσμένη τιμή. Η αναπροσαρμογή της τιμής εφαρμόζεται μόνο αν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει τις απαραίτητες πιστώσεις για την εφαρμογή της.». Επίσης, στο άρθρο 317 («Ματαίωση διαδικασίας») παρ. 2 του ίδιου νόμου (4412/2016) προβλέπεται ότι: «2. Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης μπορεί να λάβει χώρα με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3, β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιαστικά και η εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο, γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης, δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, ε) στην περίπτωση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 97, περί χρόνου ισχύος προσφορών, στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος ... 4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή ακυρώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.».

7. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο ... («Αντικείμενο της σύμβασης») της οικείας διακήρυξης προβλέπεται ότι: «... είναι η ανάθεση ... & ... της Επιπλέον, στη συνολική εκτιμώμενη αξία της σύμβασης περιλαμβάνεται η τυχόν άσκηση, καθ' όλη την διάρκεια της σύμβασης, δικαιώματος προαίρεσης έως +15%, σε περίπτωση ρητά καθορισμένης επαύξησης του φυσικού αντικείμενου. Προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των ... είτε για το τμήμα (Α), είτε για το τμήμα (Β), είτε και για τα δύο τμήματα (Α) και (Β). Η προσυπολογιζόμενη δαπάνη του ανωτέρω Πίνακα ...€, πλέον Φ.Π.Α. (ήτοι Τμήμα Α: ...€ και Τμήμα Β: ...€) αφορά σε προϋπολογισμό ανά έτος. Στη σύμβαση περιλαμβάνεται ρήτρα αναθεώρησης της ποσότητας (δικαίωμα προαίρεσης), σύμφωνα με το άρθρο ...

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

(παρ. 1 περ. α') του ν. 4412/2016, με ... του Αναθέτοντος Φορέα, έως ...% για την προσαύξηση της ποσότητας, καθώς επίσης και ... έως ...% για ..., πάντοτε εντός του Τα ... δύναται να ασκηθούν από την Εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της Σύμβασης. Επίσης, στη σύμβαση, σύμφωνα με το άρθρο ... (παρ. 1) του ν. 4412/2016, περιλαμβάνεται ..., με ... του Αναθέτοντος Φορέα, για το ...% στην περίπτωση κατακύρωσης ..., καθώς επίσης και ... έως ...% στην περίπτωση κατακύρωσης Οι ... θα οριστικοποιηθούν προ της κατακύρωσης, κατόπιν γνώμης του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου. Το ... ασκείται εφόσον το κατακυρωθέν ποσό δεν ξεπερνά την προϋπολογισθείσα δαπάνη. Ρητώς διευκρινίζεται ότι ο Αναθέτων Φορέας, κατά τα ως άνω, κατά την διακριτική του ευχέρεια, διατηρεί το δικαίωμα να περιορίσει το ..., κατά την κρίση του, καθ' όλη την διάρκεια της σύμβασης. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται για διάστημα ... από την ημερομηνία υπογραφής της. Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, αποκλειστικά βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή), ανά τμήμα.». Εξάλλου, στο άρθρο 3.2. («Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου») της ίδιας διακήρυξης προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την Επιτροπή του Διαγωνισμού, στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών σύμφωνα με όσα ορίζονται ανωτέρω (παράγραφος 3.1.2.1.) και τη διαβίβασή του στο αποφαινόμενο όργανο του αναθέτοντα φορέα για τη λήψη απόφασης είτε για την κατακύρωση της σύμβασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας. Επισημαίνεται ότι, η ..., αιτιολογημένα και κατόπιν γνώμης της αρμόδιας επιτροπής του διαγωνισμού, μπορεί να κατακυρώσει τη σύμβαση για ... των ... σε ποσοστό και ως εξής: ... στην περίπτωση της μεγαλύτερης ποσότητας και ... στην περίπτωση μικρότερης ποσότητας.».

8. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

A) Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη, υπ' αριθ. .../... .2024 απόφαση του Δ.Σ της ..., με την οποία αποφασίστηκε η ματαίωση και επαναπροκήρυξη του ένδικου διαγωνισμού με διαφορετικές τεχνικές προδιαγραφές και με διαφορετικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, είναι μη νόμιμη και αναιτιολόγητη, καθότι δεν συντρέχουν οι περιοριστικά αναφερόμενοι

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

στο άρθρο 317 του ν. 4412/2016 λόγοι ματαίωσης της διαδικασίας και πιο συγκεκριμένα, δεν συντρέχει περίπτωση ουσιώδους τροποποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης, που υπερβαίνει το ρητώς επιτρεπόμενο εκ της διακήρυξης ποσοστό επαύξησης του συμβατικού αντικειμένου (15%), σε κάθε δε περίπτωση, η επίμαχη τροποποίηση ουδόλως τεκμηριώθηκε με συγκεκριμένα και ειδικά στοιχεία (όπως για παράδειγμα, ... κλπ.), αλλά στηρίχθηκε κυρίως σε εκτιμήσεις του αναθέτοντος φορέα.

• Ο οικείος αναθέτων φορέας επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης (βλ. όρο 1.3. και 3.2.), το δικαίωμα προαίρεσης για την προσαύξηση των ποσοτήτων της προς ανάθεση σύμβασης εξαντλείται σε ποσοστό ...% και δη εντός του εγκεκριμένου προϋπολογισμού και επομένως κάθε πρόσθετη τροποποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης, η οποία δεν είχε προβλεφθεί, κατά το άρθρο 317 του ν. 4412/2016, με σαφείς, ακριβείς και κατηγορηματικές ρήτρες αναθεώρησης στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης, παρίσταται μη νόμιμη. Κατά την άποψη της ..., η συμπληρωματική-πρόσθετη ανάθεση φυσικού/οικονομικού αντικειμένου στον ίδιο ανάδοχο είναι μη νόμιμη και τούτο, διότι η ... της (η οποία, σημειωτέον, επήλθε μετά τη διενέργεια του επίμαχου διαγωνισμού) σε συνδυασμό και με την ... (λόγω ...), συνεπάγεται την ουσιώδη τροποποίηση τόσο της διάρκειας, όσο και της ... του ..., στον οποίον αφορά η ένδικη διακήρυξη, αλλά και του χρόνου απασχόλησης του ... εντός του 24ωρου, ήτοι συνεπάγεται την ουσιώδη τροποποίηση του τεχνικού, αλλά και του οικονομικού αντικειμένου της προς ανάθεση σύμβασης, σε ποσοστό άνω του ρητώς επιτρεπόμενου (...%).

Β) Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι η προσβαλλόμενη με την παρούσα προσφυγή απόφαση του Δ.Σ. της ... διαλαμβάνει νέα πραγματικά δεδομένα και λόγους που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της διοικητικής διαδικασίας που προηγήθηκε της έκδοσης της με αριθ. .../2024 απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, με την οποία ακυρώθηκε η προγενέστερη με αριθ. .../... .2024 ματαιωτική απόφαση του Δ.Σ του ως άνω αναθέτοντος φορέα, κατόπιν άσκησης της υπό ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ .../06.06.2024 προσφυγής της προσφεύγουσας εταιρείας «...». Περαιτέρω, από την επισκόπηση των στοιχείων του οικείου φακέλου, προκύπτει ότι κατά τον χρόνο προκήρυξης του επίμαχου διαγωνισμού, η υπ' αριθ. .../2023 διακήρυξη αναφερόταν σε ... όλων των τύπων και τεχνολογιών, ωστόσο, μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού επήλθαν οι ακόλουθες μεταβολές: α) υπεγράφη

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

η με αριθ. .../... .2023 σύμβαση για την προμήθεια ... μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και ιδιώτη («...»), β) υπεγράφη η με αριθ. .../... .2024 σύμβαση για την προμήθεια ... μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και ιδιώτη («...»), γ) υπεγράφη η με αριθ. .../... .2024 σύμβαση για την ... μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και ιδιώτη («...») και δ) υπεγράφη η με αριθ. .../... .2024 σύμβαση για τη ... (...) μεταξύ της ... και ιδιώτη («...»). Κατά την άποψη της ..., επειδή αφενός μεν, ο προϋπολογισμός δεν περιλάμβανε πιθανές μεταβολές στον συνολικό αριθμό ..., αφετέρου δε, η ολοκλήρωση της παράδοσης των ... ήταν αβέβαιη κατά τον χρόνο που συντάχθηκε η ένδικη διακήρυξη, αποφασίστηκε η ματαίωση και επαναπροκήρυξη της διαδικασίας. Ως δε ειδικότερα αναφέρει ο αναθέτων φορέας στις απόψεις του: *«Με δεδομένες τις ανωτέρω συμβάσεις εκτιμάται ότι θα προστεθούν στον ... ως ακολούθως:*

- ... (έχουν ήδη παραληφθεί)
- ... (έως2025)
- ... (σταδιακά μέχρι2025)
- ... (σταδιακά μέχρι2025), ενώ παράλληλα λόγω παλαιότητας εκτιμάται ότι θα ... και θα αφαιρεθούν από τον, ... και ..., ήτοι αθροιστικά ..., διαμορφώνοντας τον ... της ... στα ..., λόγω προσθήκης συνολικά ... και παράλληλης ... συνολικά ..., ήτοι διαφορά ..., κατανεμημένα ανά ... με τον τρόπο που περιγράφεται στο σχετικό Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, η οποία κατανομή συνιστά και παράμετρο των τεχνικών προδιαγραφών της προς ανάθεση σύμβασης...». Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι λόγω των μεταβολών που επήλθαν στον ... της ... (φορέας ...), η τελευταία αποφάσισε τη ματαίωση και την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με νέες προδιαγραφές, ήτοι, με νέο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, διότι έκρινε ότι: i) μεταβλήθηκαν ουσιαστικά οι απαιτήσεις και οι τεχνικές προδιαγραφές των ..., με συνέπεια να επέλθει επαύξηση του φυσικού, αλλά και του οικονομικού αντικειμένου της προς ανάθεση σύμβασης, ii) εκτινάχθηκε το ύψος του προϋπολογισμού της σύμβασης και δη, σε ποσοστό άνω του ρητώς επιτρεπόμενου για την τροποποίηση του αντικειμένου (...%) και iii) η ανάθεση της σύμβασης δεν παρίσταται δυνατή, καθώς η προσθήκη ... στον ... συνεπάγεται αδυναμία κάλυψης της οικονομικής υποχρέωσης του αναθέτοντος φορέα έναντι του αναδόχου, βάσει του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

Γ) Ως προς τον 1^ο λόγο ματαίωσης του διαγωνισμού — που στηρίχθηκε στην ... ήδη από τις2023, στην προμήθεια ... στις2024, στην προμήθεια ... στις2024 και στην χρονομίσθωση ... τριών διαφορετικών τύπων (...) στις2024 — θα πρέπει να επισημανθεί ότι, ως άλλωστε συνομολογεί και ο αναθέτων φορέας, μόνο τα ... έχουν ήδη παραληφθεί, ενώ τα λοιπά ... (...), αναμένεται να παραληφθούν σε απώτερα χρονικά διαστήματα. Συγκεκριμένα, τα ... αναμένεται ότι θα παραλειφθούν έως τις2025, τα ... αναμένεται να παραλειφθούν σταδιακά μέχρι τις2025 και τα ... αναμένεται να παραληφθούν σταδιακά μέχρι τις2025. Από τα προαναφερθέντα συνάγεται σαφώς ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν ορίζεται το ακριβές χρονοδιάγραμμα ... των ..., παρά μόνο το απώτερο χρονικό σημείο παράδοσης αυτών. Μάλιστα, ειδικά για τα ... και τα ... αναφέρεται σταδιακή παράδοση έως τον ... και τον ... του 2025 (αντίστοιχα), χωρίς να προσδιορίζεται το πλήθος που θα παραδοθεί νωρίτερα, αλλά ούτε και η ακριβής ημερομηνία που έχει προβλεφθεί στην εκάστοτε συναφθείσα σύμβαση. Λαμβανομένου, μάλιστα, υπόψη ότι η σύναψη των προαναφερόμενων ... συμβάσεων προμήθειας ... ουδόλως συνεπάγεται την εμπρόθεσμη παράδοσή τους στην ..., γίνεται εν προκειμένω δεκτό ότι η παράλειψη ρητού και σαφούς προσδιορισμού του χρονοδιαγράμματος ... των εν λόγω ... (ως αυτό ορίστηκε στις συμβάσεις που συνήψε ο αναθέτων φορέας με τους προμηθευτές του), σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι μέχρι σήμερα έχουν ... μόνο ..., έχει ως συνέπεια να μην τεκμηριώνεται ουσιώδης τροποποίηση των τεχνικών και οικονομικών παραμέτρων του τμήματος Β': «...» του διαγωνισμού, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του αναθέτοντος φορέα.

Επιπροσθέτως, στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται αορίστως ότι, λόγω παλαιότητας, εκτιμάται ότι από τον ... των ... της επίμαχης διακήρυξης θα αφαιρεθούν ..., ... και ..., ... (ήτοι, συνολικά ...), χωρίς, όμως, να προσδιορίζεται ειδικώς και ορισμένως το χρονικό σημείο της ... τους, αλλά ούτε και εάν η ... αυτή θα διενεργηθεί ταυτόχρονα με τις σταδιακές ... των νέων ... (βλ. ανωτέρω). Επομένως, στην περίπτωση που δεν ... νωρίτερα τα ... που αναφέρονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, τότε το εξαγόμενο ποσοστό επαύξησης ύψους 15,78% δύναται ευχερώς να μειωθεί σημαντικά και δη σε ποσοστό κάτω του 15%, το οποίο επιτρέπεται κατά τη διακήρυξη. Τούτων δοθέντων, όλως αορίστως αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι,

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

λόγω της ... και της ..., προκύπτει δήθεν διαφορά ..., που επαυξάνει τον προϋπολογισμό για τα έτη 2025-2026 στο μη επιτρεπόμενο ποσοστό 15,78%. Εξάλλου, σύμφωνα με το «Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς» του Παραρτήματος Δ' της διακήρυξης, η υποβληθείσα για το τμήμα Β' του διαγωνισμού οικονομική προσφορά χορηγείται ανά ... και για ενδεικτικό ετήσιο ... σε τιμή μονάδας (βλ. σελ. 105 της διακήρυξης, όπου προβλέπεται ότι: *«Παρατήρηση: Η ... και ... ανά ..., καθώς και η δύναμη του ..., δύναται να τροποποιηθεί κατά τη διάρκεια της σύμβασης του έργου, ανάλογα με τις ανάγκες της Υποχρέωση του αναδόχου είναι ο ... που θα του δίδονται για ... από τους υπεύθυνους του κάθε Τα ... των ... θα πραγματοποιούνται στο ... των ... της ... που σταθμεύουν στα ... της Σημειώνεται ότι τα τιθέμενα προγράμματα εργασιών που αναλύονται παρακάτω, τα χρονικά όρια ... και ..., είναι ενδεικτικά, βοηθητικά και κατατοπιστικά πληροφοριακού χαρακτήρα για όσους ενδιαφερόμενους επιθυμούν να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό.»*. Τέλος, θα πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι ο αναθέτων φορέας αβασίμως αναφέρει στις απόψεις του ότι: *«... οι τροποποιήσεις αυτές περιλαμβάνουν όρους οι οποίοι, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα είχαν επιτρέψει τη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων ή θα προσέλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης, καθότι επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της αρχικής σύμβασης.»*, δεδομένου ότι η πιθανότητα προσέλκυσης περισσότερων δυνητικών συμμετεχόντων δεν περιλαμβάνεται στους περιοριστικά αναφερόμενους λόγους ματαίωσης της διαδικασίας του άρθρου 317 του ν. 4412/2016 (βλ. και υπ' αριθ. 1124/2024 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ). Από το σύνολο των προεκτεθέντων, συνάγεται ότι η ... δεν εξέτασε, ως όφειλε, περισσότερο ευνοϊκές λύσεις προς τον σκοπό διάσωσης του υπόψη διαγωνισμού, οι οποίες, εάν είχαν ληφθεί υπόψη, θα μπορούσαν να είχαν οδηγήσει στην ολοκλήρωση της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας που αφορά σε ... και στην τυχόν διενέργεια έτερης διαδικασίας για τα λοιπά ..., λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι στην προβαλλόμενη (με την παρούσα προσφυγή) απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, αναφέρεται ότι ο εν θέματι διαγωνισμός πρέπει να διενεργηθεί *«... το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαροί κίνδυνοι και για την δημόσια υγεία και για την ασφάλεια του προσωπικού μας και για την ασφάλεια της περιουσίας του*

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

Δημοσίου, στο οποίο εν τέλει ανήκουν και οι ... (οι οποίες είναι όμορες εργοστασίων και βιοτεχνιών) και τα».

Δ) Πέραν, όμως, των ανωτέρω αναφερόμενων, ως επάλληλη αιτιολογική βάση ματαίωσης του υπόψη διαγωνισμού, μνημονεύεται και η επαύξηση του κατώτατου ημερομισθίου, βάσει του οποίου συντάχθηκε ο προϋπολογισμός της διακήρυξης (βλ. με αριθ. πρωτ. .../29.03.2023 υπηρεσιακό σημείωμα), το οποίο το έτος 2023 ανερχόταν στο ποσό των ...€, ενώ σήμερα ανέρχεται στο ποσό των ...€, με συνέπεια να επαυξάνεται το οικονομικό αντικείμενο της σύμβασης στο μη επιτρεπτό ποσοστό ύψους ...%. Ειδικότερα, ως προκύπτει από το συμπροσβαλλόμενο πρακτικό της επιτροπής διενέργειας του υπόψη διαγωνισμού, η ματαιωτική απόφαση ερείδεται και στο ότι μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, επήλθε (με διαδοχικές νομοθετικές ρυθμίσεις), αύξηση του κατώτατου ημερομισθίου των εργαζόμενων σε ποσοστό ...%. Ωστόσο, το γεγονός αυτό καθαυτό δεν αποτελεί νόμιμο λόγο ματαίωσης του διαγωνισμού και τούτο, διότι η ... δεν στοιχειοθέτησε την απαιτούμενη κατά νόμο, ουσιώδη μεταβολή του οικονομικού αντικειμένου, υπό την έννοια του άρθ. 317 του ν. 4412/2016, αφού δεν αναφέρει στην προσβαλλόμενη απόφαση ποιο είναι το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος που έλαβε υπόψη της για τη σύνταξη του προϋπολογισμού της προς ανάθεση σύμβασης και περαιτέρω, δεν παραθέτει αναλυτικούς υπολογισμούς του ελάχιστου εργοδοτικού κόστους, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά τις μισθολογικές αυξήσεις. Επομένως, στην προκείμενη περίπτωση ο αναθέτων φορέας δεν τεκμηρίωσε πλήρως, ειδικώς και επαρκώς ότι, λόγω της επικαλούμενης αύξησης του κατώτατου μισθού, το εργοδοτικό κόστος υπερβαίνει πλέον τις τιμές που προσφέρθηκαν από τους διαγωνιζομένους, αλλά και τη σχετική πρόβλεψη του προϋπολογισμού, με συνέπεια να ανατρέπεται το οικονομικό θεμέλιο της σύμβασης και να προκύπτει αδυναμία ομαλής εκτέλεσης αυτής. Ως, άλλωστε, έχει κριθεί, κρίσιμος χρόνος για τη διαμόρφωση της προσφοράς του διαγωνιζομένου, είναι ο χρόνος της διενέργειας του διαγωνισμού, για τον προσδιορισμό δε του κόστους της μισθοδοσίας του προσωπικού, ο διαγωνιζόμενος δεσμεύεται από τους κανονιστικούς όρους της ισχύουσας κατά τον ανωτέρω χρόνο εργατικής νομοθεσίας που προβλέπει τους κατώτερους μισθούς των υπαλλήλων και τα κατώτατα ημερομίσθια των ... (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 73/2021, με την οποία κρίθηκε ότι η μεταβολή του νομοθετικού καθεστώτος που λαμβάνει χώρα μετά την

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

υποβολή της προσφοράς του διαγωνιζόμενου, δεν συνιστά γεγονός ανωτέρας βίας που καθιστά αδύνατη την κανονική εκτέλεση της σύμβασης και δικαιολογεί την ματαίωση του διαγωνισμού). Περαιτέρω, σύμφωνα με τη προπαρατεθείσα διάταξη της παρ. ... του άρθρου ... του ν. 4412/2016, προβλέπεται, ειδικά για τις συμβάσεις ..., η αναπροσαρμογή της τιμής της προσφοράς του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση, αναλογικά προς το ποσοστό αύξησης του κατώτατου μισθού των εργαζόμενων σε σχέση με αυτόν που ίσχυε κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Η αναπροσαρμογή αυτή διενεργείται βάσει του προβλεπόμενου στον νόμο μαθηματικού τύπου και τελεί υπό την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου ... του ν. 4412/2016 σχετικά με την τροποποίηση της προσφοράς και υπό την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή διαθέτει τις απαραίτητες πιστώσεις για την εφαρμογή της. Καταληκτικά, γίνεται δεκτό ότι ο οικείος αναθέτων φορέας, όφειλε, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, να αξιολογήσει τη δυνατότητα που του παρέχει η ανωτέρω διάταξη για τη διάσωση της διαγωνιστικής διαδικασίας (η οποία, σημειωτέον, έχει φτάσει σε ώριμο στάδιο) και να παραθέσει στην προσβαλλόμενη απόφασή του τους λόγους για τους οποίους επέλεξε το έσχατο μέσο, ήτοι τη ματαίωση του υπόψη διαγωνισμού (βλ. ΤρΔΕφΑθ 1921/2024 που επικύρωσε την κρίση της υπ' αριθ. .../2023 απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ). Με βάση το σύνολο των προλεχθέντων και δοθέντος ότι από τα στοιχεία που παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση του Δ.Σ της ... δεν αποδείχθηκε η ουσιώδης τροποποίηση των οικονομικών και τεχνικών δεδομένων της προς ανάθεση σύμβασης, υπό την έννοια του άρθ. ... του ν. 4412/2016, η δε κρίση του ως άνω αναθέτοντος φορέα στηρίχθηκε σε εκτιμήσεις του και όχι σε συγκεκριμένα στοιχεία και ακριβείς υπολογισμούς, ο μοναδικός λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

9. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να επιστραφεί το παράβολο στην προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ. 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Αριθμός απόφασης: 140 / 2025

Ακυρώνει την υπ' αριθ. .../... .2024 απόφαση (θέμα 9^ο) του Δ.Σ. της ..., που εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού διεθνούς ηλεκτρονικού διαγωνισμού με συστημικό αριθμό Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ ..., κατά το σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του προσκομισθέντος παραβόλου, ποσού δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000,00€).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 07 Ιανουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 27 Ιανουαρίου 2025, στην Αθήνα.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΚΑΚΗ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΟΦΙΑΝΟΣ**